

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาพักบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง ศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท กับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง จากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท (Home stay) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง มีประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำมาสรุปผล ดังต่อไปนี้

1. นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 384 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป สถานภาพโสด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการ,รัฐวิสาหกิจ และรายได้ต่อเดือน 8,000–15,000 บาท

ส่วนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาพักบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ลักษณะการพักค้างคืน 2–3 คืน ความถี่ในการเดินทางนานๆ ครั้ง จำนวนสมาชิกที่ร่วมพัก 6–10 คน การรับรู้ข้อมูลสถานที่พักจาก

เอกสารการท่องเที่ยว วิธีการเดินทางมาพักโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวนครั้งที่มาพัก 2 ครั้ง ความพึงพอใจในการพักระดับปานกลาง ราคาที่พักต่อกันต่ำกว่า 500 บาท มีความแน่ใจว่าจะเข้าพัก

2. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท มีความพึงพอใจด้านบริการ ด้านราคา ด้านทำเลที่ตั้ง และด้านการส่งเสริมการตลาด ในระดับมาก

3. ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท มีความคิดเห็นด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจูงใจ และด้านการควบคุม ในระดับมาก

4. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทด้านบริการ และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทไม่แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยว ลักษณะการพัก ความถี่ในการเดินทาง จำนวนสมาชิกที่ร่วมพัก การรับรู้ข้อมูลสถานที่พัก วิธีการเดินทางมาพัก จำนวนครั้งที่มาพัก ความพึงพอใจในการพัก ราคาที่พักต่อกัน และความต้องการเข้าพักแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทแตกต่างกัน

7. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาพักบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการเดินทางแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทด้านการจัดองค์การ ด้านการจูงใจ และด้านการควบคุมแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยว

ลักษณะการพัก จำนวนสมาชิกที่ร่วมพัก การรับรู้ข้อมูลสถานที่พัก วิธีการเดินทางมาพัก จำนวนครั้งที่มาพัก ความพึงพอใจในการพัก ราคาที่พักต่อคืน ความต้องการเข้าพักแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบทไม่แตกต่างกัน

8. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบทกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบท พบว่า ด้านการวางแผนมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบทในระดับต่ำมาก ด้านการจัดองค์การ มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบท ด้านบริการ ด้านราคาในระดับต่ำ ส่วนด้านทำเลที่ตั้ง และด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับต่ำมาก ด้านการจูงใจ มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบท ด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับปานกลาง ด้านราคา ด้านทำเลที่ตั้ง ในระดับต่ำ และด้านบริการในระดับต่ำมาก ส่วนด้านการควบคุม มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบท ด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับปานกลาง ด้านราคา ด้านทำเลที่ตั้งในระดับต่ำ และด้านบริการในระดับต่ำมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบท (Home stay) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง มีประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาพักบ้านพักสัมผัสนวัตกรรมชนบท พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประกาศิต ทองเจือเพชร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศชนบทของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา มีวัตถุประสงค์หลัก ของการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกาเพื่อมาพักผ่อน ลักษณะการพักค้างคืน 2-3 คืน ความถี่ในการเดินทางนานๆ ครั้ง จำนวนสมาชิกที่ร่วมพัก 6-10 คน การรับรู้ข้อมูลสถานที่พักจากเอกสารการท่องเที่ยว วิธีการเดินทางมาพักโดยรถยนต์ส่วนตัว ทั้งนี้อาจเนื่องจากการพัฒนาถนนทั่วทุกภูมิภาค มีความสะดวกสบายในการเดินทางมากขึ้น จำนวนครั้งที่มาพัก 2 ครั้ง ความพึงพอใจในการพัก ระดับปานกลาง ราคาที่พักต่อคืนต่ำกว่า 500 บาท มีความแน่ใจว่าจะเข้าพัก อาจเนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน

พฤติกรรมการท่องเที่ยวจึงมีการพัฒนารูปแบบแตกต่างจากเดิม เน้นการท่องเที่ยวแบบสัมผัส ธรรมชาติ ศิลปะ และวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตตามวิถีของชาวบ้านมากขึ้น การที่นักท่องเที่ยวเลือกพักแบบโฮมสเตย์นั้นจะเลือกเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่ที่น่าสนใจที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ หรือบางคนก็อาจชอบแบบผจญภัย นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่ต่าง กัน จะเห็นได้ว่าบุคคลเหล่านี้มีความต้องการจะท่องเที่ยวแบบชดเชยสิ่งที่ขาดหายไป ในสังคม เช่น สังคมที่อยู่เป็นสังคมเมืองที่มีความเจริญ มีความทันสมัย หรืออาจเป็นกลุ่มสังคมอุตสาหกรรม ทำให้กลุ่มตัวอย่างต้องการความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย อยากรู้อยากเห็นเป็นความดั้งเดิมทางวัฒนธรรมและ ธรรมชาติ จากการทำนักท่องเที่ยวเลือกการพักแบบโฮมสเตย์นั้น ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสศึกษา แหล่งศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ค่านิยมของกลุ่มต่าง ๆ และวิถีชีวิต ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม (Socio - Cultural factors) ความเข้าใจทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้นักท่องเที่ยว สามารถเปรียบเทียบหาความแตกต่าง และความคล้ายคลึงระหว่างสังคมต่าง ๆ ในโลกนี้ ซึ่งเป็นการเปิดทัศนะ แนวคิดของนักท่องเที่ยวในส่วนที่เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางมากขึ้น การที่นักท่องเที่ยวได้เลือกพักแบบโฮมสเตย์ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง ชุมชนกับนักท่องเที่ยว ทำให้แต่ละฝ่ายได้รับความประทับใจ ความพึงพอใจอันเป็นการสร้าง ประสบการณ์ที่ดีให้กับชุมชน ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวก็ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ชุมชนมีโอกาสสัมผัสวิถีชีวิตแบบชาวบ้านอันทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน จากการทำ ชุมชนได้จัดให้มีโฮมสเตย์ขึ้นในท้องถิ่น เป็นการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวอยู่ในชุมชนได้นานขึ้น แต่ ถ้าชุมชนนั้นมีการจัดโฮมสเตย์ก็จะดึงนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชนเป็นการสร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ กับชุมชนอีกทางหนึ่ง

2. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.1 ด้านบริการ มีความพึงพอใจปานกลางในเรื่องบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สิน และบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท มีการให้บริการ ทุกด้านตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบรรยากาศที่ ปลอดภัย และหมู่บ้านที่จัดโฮมสเตย์ที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทที่อยู่ห่างไกลบางแห่งอยู่ในพื้นที่ที่โดด เดี่ยวทำให้ยากลำบากในการเข้าถึงและไม่มีความปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวไม่อาจที่จะเดินทาง ไปถึงที่ ๆ ที่สถานที่เหล่านั้นมีวัฒนธรรม สถานที่สวยงาม และถ้าสามารถเดินทางไปกลับได้ ภายในวันเดียวก็จะมีนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการมากขึ้น ดังนั้น นอกจากนี้นักจัดการควรให้ความสนใจกับนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ควร จัดที่พักที่มีความปลอดภัยและเป็นสัดส่วนให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้หญิง และชุมชนควรจะมีการ ดูแลในเรื่องความสะอาดบริเวณชุมชน ความเหมาะสมของที่จอดรถ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า น้ำสะอาด โทรศัพท์สาธารณะ ห้องน้ำสาธารณะ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และร้านค้าขายผลิตภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในบริการสาธารณะ รวมถึงการปรับภูมิทัศน์เส้นทางศึกษาวัฒนธรรม และป้ายสื่อความหมายต่างๆ ให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมให้มากที่สุด

2.2 ด้านราคา มีความพึงพอใจมากในเรื่องอัตราค่าบริการมีความเหมาะสมกับการให้บริการ การแถมอาหารมื้อใดมื้อหนึ่งในราคาที่พักปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้เป็นเจ้าของกิจการได้สูง ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงให้ความสำคัญในการปรับปรุง ปรับเปลี่ยน รูปแบบของบริการให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อันนำไปสู่สถานะความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน ดังนั้น ผู้ประกอบการควรจะมีการลดราคาการซื้อแบบแพ็คเกจ เพื่อเป็นการจูงใจให้เลือกทำกิจกรรมแบบแพ็คเกจมากขึ้น โดยอาจจะเสนอส่วนลดประมาณร้อยละ 10 หรือร้อยละ 15 จากราคาเดิมที่กำหนดไว้ต่อบุคคลในตอนแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราภรณ์ โลหะชาละ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการที่พักในจังหวัดเชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าที่พักมีมาตรฐานดี ราคาที่พักเหมาะสมดี มีความประสงค์ต้องการกลับมาพักแรมอีก

2.3 ด้านทำเลที่ตั้ง มีความพึงพอใจมากในเรื่องมีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยตามกฎหมาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย สามารถใช้เวลาในการศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่โดยไม่มี ความกังวลใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ปัญญามูลวงษา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวในการใช้บริการที่พักตากอากาศในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวต้องการให้มียามรักษาการในเวลากลางคืน รูปแบบที่พัก ต้องการความสะดวกและมีชื่อเสียง

2.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความพึงพอใจมากในเรื่องบ้านพักมีการจัดโปรแกรมส่งเสริมการขายให้เช่น จัดรายการพิเศษ เทศกาลอาหาร แพ็คเกจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์ เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ยังเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย ผู้ประกอบการจึงมีความต้องการให้หน่วยงานของภาครัฐช่วยประชาสัมพันธ์ หรือแจ้งข่าวให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ควรติดต่อประสานงานกับหมู่บ้านที่ทำธุรกิจท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และขอรายชื่อนักท่องเที่ยวที่เคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพื่อส่งหนังสือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวไปให้ เพราะนักท่องเที่ยวที่เคยไปพักโฮมสเตย์ เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอาจต้องการที่จะไปเรียนรู้วัฒนธรรม

ของชุมชนอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ อยู่เย็นดี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับความชอบของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของทั้งพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรม คือ แรงจูงใจด้านความสะดวกสบายในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3. ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบท

3.1 ด้านการวางแผน มีความคิดเห็นปานกลางในเรื่องบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบทที่มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการตลาดให้ทันสมัยอยู่เสมอ เช่น มีการติดต่อกับไปรษณีย์ที่โปรมอชันในบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบทเป็นต้น ดังนั้น ผู้ประกอบการควรทำการลงทะเบียนที่พักแรมให้เป็นระบบที่ชัดเจนและเก็บรวบรวมทำสถิติไว้ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนสำรองที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวในแต่ละฤดูกาล และควรมีการเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรม ประเพณีให้มากขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความต้องการเข้าร่วมมากที่สุด ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่จัดขึ้นในชุมชนควรจะได้รับพัฒนาให้มีความโดดเด่นมากขึ้น โดยควรส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในชุมชนได้ตลอดทั้งปี เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีช่วงเวลาที่แน่นอนในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้เป็นการประชาสัมพันธ์ชุมชนได้ตลอดทั้งปี

3.2 ด้านการจัดองค์การ มีความคิดเห็นปานกลางในเรื่องบ้านพักสัมพัสวัฒนธรรมชนบทที่ได้จัดทำแผนภูมิแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบงานไว้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น ชุมชนควรมีการปรับปรุงขั้นตอนการให้บริการให้มีความราบรื่นมากขึ้น ตั้งแต่เดินทางเข้ามาจนถึงกลับออกไป โดยควรมีป้ายบอกทางทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ป้ายบอกทางภายในชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบว่าสามารถจะติดต่อได้ที่ใด รวมถึงการติดตั้งแผนที่ การให้ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนในรูปแบบการบรรยาย บอร์ด นิทรรศการ ป้ายสื่อความหมายต่างๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง อีกทั้งควรที่จะให้นักท่องเที่ยวได้รับความประทับใจ ความพึงพอใจ และความรู้ต่างๆ ให้มากที่สุด และควรที่จะมีการวางแผนงานด้านบุคลากรว่าใครรับผิดชอบหน้าที่ใดและแต่ละหน้าที่จำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมในด้านใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว รวมถึงการอบรมจิตสำนึกในการให้บริการ และการปฏิบัติตนกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติระหว่างการทำกิจกรรม

3.3 ด้านการจูงใจ มีความคิดเห็นมากในเรื่องการให้บริการ มีความสะดวกรวดเร็ว และมีความเสมอภาค เนื่องจากโฮมสเตย์ เป็นธุรกิจบริการที่พักค้างแรมให้นักท่องเที่ยวซึ่งจัดเป็นบริการที่พักหน่วยเล็กที่สุด มีเพียงแห่งละหนึ่งหรือสองห้องนอนแต่ให้บริการมากกว่าการให้ที่พัก

ที่โรงแรมตรงที่เจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยวต่างเปิดใจเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ที่เป็นมิตรไมตรี และเจ้าของบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากงานประจำ รูปแบบให้บริการที่แตกต่างไปจากโรงแรมคือ เจ้าของบ้านทำอาหารเพิ่มและร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน ร่วมวงสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วงที่มีงานประเพณีพาไปร่วมงานประเพณี พร้อมทั้งนำชมหรือจัดรายการเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวในถิ่นนั้นด้วย และเจ้าของบ้านต้องแจ้งรายละเอียดส่วนตัว ครอบครัว และการประกอบอาชีพ การบริการอาหาร และนำเที่ยว รวมทั้งกำหนดราคาให้ทราบ ในขณะที่นักท่องเที่ยวต้องแจ้งรายละเอียดส่วนตัวและยอมรับกติกาการบริการ ยินดีจ่ายเงินตามที่เจ้าของบ้านกำหนดค่าบริการ

3.4 ด้านการควบคุม มีความคิดเห็นมากในเรื่องบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมีการออกระเบียบชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการใช้บริการ ดังนั้นควรมีการพัฒนากระบวนการจองล่วงหน้าและลงทะเบียนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่สะดวกและรวดเร็วและการบริการที่ประทับใจ ซึ่งมีการพัฒนาขั้นตอนการบริการด้านต่าง ๆ คือ กลยุทธ์การต้อนรับ (Reception) การต้อนรับนักท่องเที่ยวจรรยาบรรณจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอบอุ่น ควรมีการจัดพื้นที่ต้อนรับในลักษณะจุดศูนย์กลางของชุมชน เพื่อดำเนินการต้อนรับ ลงทะเบียนการเข้าพัก หรือการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยในครั้งนี้เรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home stay) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง ซึ่งผู้ประกอบการโฮมสเตย์สามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี

1.1 ด้านบริการ ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อศักยภาพของการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังนี้

1.1.1 ในบริเวณใกล้ที่พักควรมีแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งโบราณสถานและประวัติศาสตร์ เช่น วัด เจดีย์ วัดอุโบสถ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวที่ชุมชนมีอยู่แล้วและเป็นอาชีพของชุมชน เช่น สวนผลไม้ แปลงผัก บ่อปลา รวมถึงการทำนาหรือปลูกข้าว เป็นต้น

1.1.2 ควรมีสถานพยาบาลที่อยู่ไม่ไกลจากที่พัก หรือควรจัดสถานพยาบาลเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวเมื่อเจ็บป่วย หรือหากไม่มีสถานพยาบาล ควรรู้

สถานพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุด ส่วนไปรษณีย์ และธนาคารก็เช่นกัน หากไม่อยู่ใกล้ชุมชน ควรจะรู้สถานที่ที่อยู่ใกล้มากที่สุด เพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวได้ หรือมีการให้บริการรับส่งโดยตรง

1.1.3 จะต้องช่วยกันรักษาสภาพเดิมของชุมชน โดยไม่ควรเปลี่ยนแปลงเพื่อให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจจนทำลายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของชุมชน

1.1.4 ห้องครัวอยู่ในสภาพที่สะอาดไม่มีกลิ่น โดยห้องครัวอาจอยู่ในตัวบ้าน หรือแยกจากตัวบ้านก็ได้ แต่ควรหมั่นทำความสะอาดอยู่เสมอ โดยเฉพาะหลังจากการปรุงอาหารทุกครั้ง

1.1.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในครัวควรสะอาดและถูกสุขลักษณะ โดยตู้กับข้าวในห้องครัวและอุปกรณ์เครื่องปรุง เช่น พริก กระเทียม กะปิ น้ำปลา ปลา ร้า เกลือ ฯลฯ ต้องเก็บให้มิดชิดมีฝาปิดและกันแมลงได้ด้วย อุปกรณ์เตา อาจเป็นเตาแก๊สหรือเตาด่านก็ได้ ซึ่งต้องอยู่ในสภาพที่สะอาดและปลอดภัย หมั่นตรวจดูอุปกรณ์ของเตาที่อาจชำรุดเพื่อมิให้เกิดอันตรายในขณะที่ปรุงอาหาร ตู้กับข้าวควรมีฝาปิดเปิดได้สะดวกและสะอาด กันแมลงได้ และมีรูระบายอากาศถ่ายเทได้ และหากมีตู้เย็น จะต้องดูแลและความสะอาดอยู่เสมอ และใช้เก็บอาหารและเครื่องดื่มอย่างเหมาะสม โดยอาหารที่มีกลิ่นให้ใช้ถุงพลาสติก หรือกล่องปิดมิดชิด ส่วนอุณหภูมิควรอยู่ที่ 5 องศาเซลเซียสหรือน้อยกว่านั้น เมื่อสังเกตควมามีน้ำแข็งเกาะมาก ควรกดปุ่มละลายน้ำแข็งทันที

1.1.6 ควรมีการจัดหาน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด โดยที่น้ำดื่มเป็นน้ำที่จะนำมาใช้ดื่มตลอดเวลาที่บ้าน ต้องเป็นน้ำที่สะอาด หากเป็นน้ำประปา ถ้าไม่แน่ใจควรต้มในภาชนะที่สะอาดก่อนบรรจุขวด หรือภาชนะอื่น ๆ และหากเป็นน้ำฝนที่รองไว้ในตุ่ม ต้องแน่ใจว่าหลังคาบ้านสะอาดจริงสังกะสีไม่เป็นสนิม ไม่มีฝุ่นละอองเกาะและเก็บไว้ในตุ่มที่สะอาดมีฝาปิดมิดชิด น้ำใช้ต้องน้ำที่ใช้อาบน้ำและซักล้างหากมีใช้น้ำประปา จะต้องผ่านการทำน้ำให้สะอาด เช่น ใช้สารส้มหรือกรองโดยคุณลักษณะทุกชนิดที่บรรจุต้องสะอาด ไม่มีลูกน้ำหรือสัตว์น้ำตลอดจนตะไคร่น้ำเกาะติดภาชนะนั้น

1.2 ด้านราคา ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อศักยภาพของการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังนี้

1.2.1 ควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบอย่างชัดเจน โดยการกำหนดอัตราค่าบริการแต่ละรายการตามสัดส่วนความเหมาะสมของจำนวนนักท่องเที่ยว และกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวต้องการ ซึ่งการกำหนดราคาดังนั้นจะเป็นการกำหนดราคาเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกถึงความคุ้มค่าที่จ่ายไป และมีความประทับใจเกิดพฤติกรรมการบอกปากต่อปากไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ

1.2.2 ควรมีการจัดร้านอาหารในชุมชนเพิ่มมากขึ้นโดยในการบริการอาหารของเจ้าของบ้านสำหรับนักท่องเที่ยว อาจมีเพียงอาหารเช้าหรือบางมื้อเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีร้านอาหารในชุมชน คอยให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหารตามสั่ง หรือร้านข้าวแกง และร้านอาหารดังกล่าวควรเป็นเครือข่ายในชุมชนที่ร่วมมือกันต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องร่วมมือในเรื่องของความสะอาดของอาหาร ร้านและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญราคาปกติไม่แพงจนเกินไป นอกจากนี้ควรมีบริการที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และน่าประทับใจ

1.3 ด้านทำเลที่ตั้ง ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อศักยภาพของการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังนี้

1.3.1 ควรมีการพัฒนาห้องน้ำและห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งห้องน้ำและห้องส้วมอาจอยู่ห้องเดียวกันหรือแยกห้องกันอยู่ก็ได้ ซึ่งควรมีลักษณะเป็นส้วมซึม วัสดุที่ใช้สามารถทำความสะอาดง่าย มีที่รองน้ำที่ใช้ราดหลังใช้ส้วมแยกต่างหากจากคุ่มอบน้ำ หรืออาจมีหัวฉีดน้ำทำความสะอาด กรณีใช้น้ำประปา พื้นหลังควรปูกระเบื้องที่สามารถทำความสะอาดง่าย และมีความลาดเอียงให้น้ำไหลลงในท่อน้ำทิ้งได้ง่าย มีคุ่มน้ำหรือที่รองน้ำ และน้ำที่สะอาด หากในชุมชนมีน้ำประปาอาจมีฝักบัว และเครื่องทำน้ำอุ่นด้วยก็ได้ มีสบู่ ยาสีฟีน แปรงสีฟีน ผ้าเช็ดตัวสำรองไว้ในห้องน้ำ กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่ได้นำติดตัวมา และควรมีที่แขวนหรือราวในห้องน้ำด้วย ประตูห้องน้ำมีล็อกและการปิดเปิดอยู่ในสภาพดีและปลอดภัย ไม่มีรูและรอยรั่ว หรือช่องที่มองเห็นได้จากภายนอก มีสวิทซ์ไฟฟ้าหรือที่จุดไฟให้ความสว่าง

1.3.2 ควรมีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณรอบ ๆ บ้าน โดยการดูแลเอาใจใส่รายละเอียดต่าง ๆ บริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ ร่องน้ำ ควรมีการปลูกต้นไม้ เช่น ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล เพิ่มเติมหากมีที่พอ มีที่นั่งเล่นบริเวณลานบ้าน นอกจากนี้ควรทำความสะอาดสิ่งที่อยู่บริเวณบ้านอยู่เสมอ ไม่ควรมีที่น้ำขังที่เป็นแหล่งเพาะยุง หากมีคุ่มน้ำฝนควรมีฝาปิด

1.3.3 ควรมีการจัดให้มีเวรยาม เฝ้าระวังและดูแลความปลอดภัย ให้นักท่องเที่ยว โดยมีตารางเวรยามชัดเจน และอาจมีหัวหน้าซึ่งเป็นผู้นำในชุมชนเพื่อรับผิดชอบ มีการอบรมและฝึกปฏิบัติให้กับเวรยามเมื่อมีเหตุร้าย และขอความร่วมมือให้ทุกคนในชุมชน สอดส่องดูแลคนแปลกหน้าและรีบแจ้งผู้เป็นเวรยามทันทีเมื่อมีเหตุร้าย

1.3.4 ควรจัดหาเครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้ายแรงหรือกรณีนักท่องเที่ยวเจ็บป่วย โดยเครื่องมือควรเป็นอุปกรณ์หรือสิ่งที่ใช้เป็นสื่อ เพื่อติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร พยาบาล สาธารณสุข พนักงานดับเพลิง ในกรณีที่เกิดเหตุร้าย เช่น นักท่องเที่ยวเจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ จี๊ ปล้น และอื่น ๆ เครื่องมือดังกล่าว ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุ เป็นต้น ซึ่งควรมีอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างก็ได้ โดยสามารถใช้อุปกรณ์

สื่อสารต่าง ๆ ดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง และควรมีการฝึกอบรมโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุการณ์จริง

1.3.5 ควรมีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่นักท่องเที่ยวเจ็บป่วย ถูกแมลงสัตว์กัดต่อยและอุบัติเหตุต่าง ๆ ควรมีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ ก่อนนำส่งสถานพยาบาล เช่น การห้ามเลือด การปฐมหัวใจ การประคบ การทำแผล นอกจากนี้ควรมียาสามัญประจำบ้าน และที่เก็บยา ดังกล่าวอย่างเหมาะสมและหาง่าย อาจมีผู้ยาเฉพาะติดตั้งไว้ในจุดที่มองเห็นในบ้านพัก

1.3.6 ควรมีการเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สินส่วนตัวและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับยา ในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีโรคประจำตัว โดยวิธีการเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรักษาทรัพย์สิน ควรบอกให้ระวังทรัพย์สินมีค่าต่าง ๆ เช่น กระเป๋าเงิน แหวน สร้อย และเครื่องประดับอื่น ๆ ควรสอบถามเกี่ยวกับโรคประจำตัวนักท่องเที่ยว และควรเตือนให้เตรียมยาไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ควรระบุเรื่องดังกล่าวไว้ในเอกสารการลงทะเบียนด้วย เพื่อมิให้นักท่องเที่ยวหลงลืม

1.3.7 ผู้ประกอบการต้องหมั่นดูแลลูกค้าต่าง ๆ ในบ้าน เช่น ประตู หน้าต่าง ตู้ให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรง และใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา และหากชำรุดให้รีบดำเนินการซ่อมแซมทันที

1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ควรรนำมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อศักยภาพของการบริหารจัดการของธุรกิจบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังนี้

1.4.1 ควรจัดทำคู่มือ หรือแผ่นพับ หรือเอกสารที่รวบรวมข้อมูลให้นักท่องเที่ยวรับทราบ โดยคู่มือดังกล่าวควรระบุรายละเอียดทุกประเภทให้นักท่องเที่ยวทราบด้วย อย่างน้อยควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยว รายละเอียดค่าใช้จ่ายและการติดต่อ เป็นต้น

1.4.2 ควรสร้างโฮมเพจของตนเองซึ่งเป็นทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เนื่องจากปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำค่อนข้างง่าย โดยคนในท้องถิ่นสามารถทำได้เอง

1.4.3 ควรติดต่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้มีรายชื่ออยู่ในระบบสถานที่ท่องเที่ยวโฮมสเตย์ และในขณะเดียวกันอาจมีการเชื่อมโยงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตของกระทรวง ซึ่งมีโฮมเพจด้านนี้โดยเฉพาะ

1.4.4 ควรพิจารณากิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของชุมชน และการถ่ายทอดตำนาน หรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ซึ่งในระหว่างนักท่องเที่ยวอยู่ในชุมชนจะต้องตระหนักเสมอว่า เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้านนักท่องเที่ยวควรต้องเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนในขณะเดียวกัน

ชุมชนก็ได้เรียนรู้วัฒนธรรมบางอย่างของนักท่องเที่ยวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

1.4.5 ควรจัดให้มีร้านค้า หรือมุมเล็ก ๆ ของชุมชน เป็นจุดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก หากไม่มีชุมชนควรจัดการให้มีร้านค้าของชุมชนเกิดขึ้น

2. การทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากลยุทธ์ในการวางแผนธุรกิจให้เช่าที่พักแบบโฮมสเตย์

2.2 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง

2.3 ควรศึกษาทางด้านนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่นำไปสู่ความยั่งยืนและประสบผลสำเร็จ ในปัจจุบันการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีหลายรูปแบบ อาทิการบริหารเป็นกลุ่มองค์กรและการบริหารโดยผู้มีอำนาจเพียงคนเดียว ซึ่งแต่ละแบบมีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกัน ซึ่งควรจะมีการศึกษารูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อเป็นตัวอย่างในการพัฒนาต่อไป

2.5 ควรมีการศึกษาผลกระทบของชุมชนที่ดำเนินการจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ทั้งนี้เพื่อป้องกันผลกระทบด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งเสริมผลกระทบด้านบวกเพื่อการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืนต่อไป